

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Сагсай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Аудитын код: БӨА-2023/09/НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn
Өлгий хот
2023 он

Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга,
тэргүүлэх аудитор: М.Хуанган
Утас: 70422954 Цахим хаяг: khuanganm@audit.gov.mn
Аудитын менежер: Х.Женисбек
Утас: 70422930 Цахим хаяг: jenisbekh@audit.gov.mn
Аудитор: Б.Үүрийнтуяа
Утас: 90832211 Цахим хаяг: uuriintuya.b@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу. .

АГУУЛГА

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ.....	3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ.....	5
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА	17
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН	21
4.1 Ерөнхий зүйл.....	21
4.2 Материаллаг байдал	21
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт	22
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал.....	22
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	22
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	22
4.5.1 Завсрын аудитын талаар.....	22
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал.....	23
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	23
5.1 Төлбөрийн акт	23
5.2 Албан шаардлага.....	23
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ	24

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын стандарт
УАГ	Үндэсний аудитын газар
ЗДТГ	Засаг даргын тамгын газар
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

67129 Өлгий, Баян-Өлгий аймаг
Утас/Факс: (976) 7042-2954
E-mail: bayanulgi@audit.gov.mn

САГСАЙ СУМЫН ЗАСАГ
ДАРГА К.БАУЫРЖАН ТАНАА

2023.03.24 № 295
танай _____-ны № _____-т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Сагсай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Сагсай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, нэгдсэн төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлантай холбоотой онцлох асуудал гараагүй.

Аудитын гол асуудал

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд анхаарал татах асуудал байхгүй байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Аудит, аудиторын хариуцлага, аудитын тайлангийн тухай хэрэглэгчдэд хамаатай бөгөөд санхүүгийн тайланд толилуулаагүй, тодруулаагүй асуудал байхгүй.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Сагсай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР М.ХУАНГАН

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

мянган төгрөгөөр

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>972,758.49</u>	<u>631,631.46</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	377,767.15	293,725.90
311	Кассанд байгаа бэлэн мөнгө	-	-
31110	Төгрөг		
31140	Касс арилжааны банк		
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	377,767.15	293,725.90
3121	Төгрөг	377,767.15	293,725.90
31211	Төрийн сангийн харилцах	375,477.40	286,927.43
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	2,289.75	6,798.47
33	АВЛАГА	<u>268,086.98</u>	<u>260,932.52</u>
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	5,050.90	100.00
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	16,919.24	-
33400	Зээлийн хүүгийн авлага	8,143.82	4,454.71
335	Бусад авлага	32,924.74	70.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	32,924.74	-
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	-	70.00
336	Зээлийн авлага	205,048.29	256,307.80
3361	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	205,048.29	256,307.80
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	205,048.29	256,307.80
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	326,904.37	49,712.05
351	Түүхий эд материал	25,430.67	12,746.17
35130	Эм боох материал	25,430.67	12,746.17
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн	22,716.00	-
354	Хангамжийн материал	255,237.70	36,965.88
35410	Бичиг хэргийн материал	15,399.81	1,444.60
35420	Аж ахуйн материал	151,967.64	35,521.28
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	230.00	-
35440	Түлш, шатах тослох материал	10,506.41	-
35460	Хүнсний материал	76,983.84	-
35470	Бусад хангамжийн материал	150.00	-
35600	Мал амьтад	23,520.00	-
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	-	27,261.00
36300	Тэжээлийн нөөц	-	27,261.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>9,274,585.33</u>	<u>4,119,963.44</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	9,274,585.33	4,119,963.44
392	Биет хөрөнгө	9,173,903.50	3,458,927.44
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	6,440,905.71	648,307.02
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(419,539.03)	(64,512.49)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	267,833.29	183,114.79
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(148,359.99)	(98,819.20)

Сагсай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	529,279.71	113,442.54
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(398,272.43)	(40,951.52)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	460,791.78	56,128.69
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(307,113.90)	(16,504.90)
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	1,921,811.38	1,932,419.30
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	(64,084.57)	(64,910.16)
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	13,448.70	-
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	913,652.66	900,447.82
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(152,029.98)	(121,064.44)
39216	Дуусаагүй барилга, байгууламж	-	31,830.00
39217	Ном	115,580.19	-
393	Биет бус хөрөнгө	100,681.83	661,036.00
39301	Програм хангамж	5,018.40	2,013.40
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(3,962.57)	(2,013.40)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	99,626.00	661,036.00
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл		
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>10,247,343.83</u>	<u>4,751,594.90</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>15,172.79</u>	<u>5,870.21</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	15,172.79	5,870.21
413	Өглөг	15,172.79	5,870.21
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	89.76	-
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	14,089.38	5,870.21
4136	Бусад өглөг	993.66	-
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	993.66	-
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>10,232,171.04</u>	<u>4,745,724.70</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	10,232,171.04	4,745,724.70
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	3,295,540.62	1,120,116.88
51101	Өмч: - төрийн	3,295,540,616.57	1,120,116,878.07
512	Хуримтлагдсан үр дүн	3,602,681.08	2,226,692.35
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	533,545.63	8,283,121.03
51220	Тайлант үеийн үр дүн	3,069,135.45	(6,056,428.68)
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	3,333,949.34	1,398,915.46
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>10,247,343.83</u>	<u>4,751,594.90</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

мянган төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	7,933,699.9	1,685,266.9
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	263,750.0	652,976.2
110	Орлогын албан татвар	45,190.2	424,317.5
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	45,190.2	456,133.4
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	-	418,941.3

Сагсай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

110002	Үйл ажиллагааны орлого	17,974.2	16,258.1
110003	Хөрөнгийн орлого	25,426.0	18,226.9
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	1,790.0	2,707.0
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	-	(31,815.9)
110101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт		(31,815.9)
113	Хөрөнгийн албан татвар	866.0	15,141.1
113002	Бууны албан татвар	866.0	1,110.0
113004	Малд ногдуулах албан татвар	-	14,031.1
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	217,693.8	213,517.6
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	3,850.3	9,143.4
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	2,847.6	1,563.4
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	1,002.8	7,560.0
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	-	20.0
1181	Газрын төлбөр	20,353.6	13,721.9
118101	Газрын төлбөр	497.6	1,325.9
118102	Дуудлага худалдаа	19,856.0	12,396.0
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	193,489.8	190,652.3
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	2,373.0	1,451.2
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	191,116.8	189,197.2
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	-	4.0
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	218,075.6	78,581.4
120	Нийтлэг татварын бус орлого	218,075.6	78,581.4
120002	Хүүгийн орлого	2,419.6	-
120003	Торгуулийн орлого	9,435.0	10,130.0
120004	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	195,927.1	68,451.4
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	161,608.4	65,117.8
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	-
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	34,318.8	3,333.6
120009	Бусад орлого	10,293.9	
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	7,451,874.3	953,709.3
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	6,487,672.5	189,699.1
131005	Хөрөнгийн санхүүжилт	2,849,535.9	189,699.1
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	3,638,136.6	-
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	120,986.3	5,475.7
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	66,413.4	3,068.9
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	4,195.0	2,406.8
131106	ЭМД ын сангийн нэмэлт орлого	50,377.9	-
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	792,160.8	758,534.5
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	632,625.4	526,374.0
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	159,535.4	232,160.5
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	51,054.8	-
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	51,054.8	-

Сагсай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	4,782,095.1	1,315,085.7
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	4,782,095.1	1,315,085.7
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	4,665,467.7	1,254,012.5
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	3,157,366.4	512,000.6
210101	Үндсэн цалин	2,920,395.7	401,800.4
210102	Нэмэгдэл	52,227.3	57,311.7
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	500.0	-
210104	Урамшуулал	143,564.1	16,248.3
210105	Гэрээт ажлын хөлс	40,679.4	36,640.3
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	432,874.7	60,929.0
210201	Тэтгэврийн даатгал	303,816.3	41,862.4
210202	Тэтгэмжийн даатгал	32,792.3	5,001.0
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	25,670.8	3,751.3
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	6,655.4	1,079.7
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	63,939.9	9,234.5
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	259,095.1	326,567.4
210301	Гэрэл, цахилгаан	11,063.1	18,028.8
210302	Түлш, халаалт	248,032.0	308,488.6
210303	Цэвэр, бохир ус	-	50.0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	106,123.3	37,031.1
210401	Бичиг хэрэг	9,045.9	2,670.2
210402	Тээвэр, шатахуун	62,025.0	32,642.8
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5,693.8	1,675.1
210404	Ном, хэвлэл	182.5	-
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,706.5	-
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	27,469.7	43.0
2105	Нормативт зардал	349,966.1	43,576.6
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	164,253.7	43,273.6
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	5,642.0	303.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	32,626.0	15,327.0
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	18,558.0	-
210604	Урсгал засвар	14,068.0	15,327.0
2107	Томилолт, зочны зардал	4,163.0	2,074.0
210702	Дотоод албан томилолт	4,163.0	2,074.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	5,255.3	2,143.7
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,978.9	845.2
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	2,363.7	500.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	190.9	542.2
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	191.8	228.4
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	55.0	-
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	286.1	-
210807	Газрын төлбөр	142.9	-

Сагсай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	34.6	27.9
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	11.5	-
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	317,997.7	254,363.0
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	42,145.1	119,883.4
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	12,194.0	540.8
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	263,658.6	133,938.8
210904	Найдваргүй авлагын алдагдал	-	-
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	116,627.4	61,073.3
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	-	30,850.0
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	-	30,850.0
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	99,507.4	30,223.3
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	44,800.0	-
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	54,457.4	30,223.3
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	250.0	-
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	17,119.9	-
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	17,119.9	
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	-	-
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	-	-
220001	Барилга байгууламж		
223001	Бусад хөрөнгө		
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	3,151,604.8	370,181.2
145	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН	-	-
145002	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны олз		
145003	Хөрөнгө оруулалтын олз		
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	82,469.4	6,426,609.9
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз		-
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал-Үндсэн хөрөнгө	82,469.4	6,154,346.1
225011	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал-Бараа материал	-	272,263.8
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(82,469.4)	(6,426,609.9)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	3,069,135.5	(6,056,428.7)

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

мянган төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	5,137,443.3	1,564,697.7
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	263,750.0	652,976.2
110	Орлогын албан татвар	45,190.2	424,317.5
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	45,190.2	456,133.4
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	-	418,881.3
110002	Үйл ажиллагааны орлого	17,974.2	16,258.1
110003	Хөрөнгийн орлого	25,426.0	18,286.9
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	1,790.0	2,707.0

Сагсай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

110008	Шууд бус орлого	-	-
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	-	(31,815.9)
110101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	-	(31,815.9)
113	Хөрөнгийн албан татвар	866.0	15,141.1
113002	Бууны албан татвар	866.0	1,110.0
113003	Автотээврийн болон өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар		
113004	Малд ногдуулах албан татвар	-	14,031.1
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	217,693.8	213,517.6
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	3,850.3	9,143.4
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	2,847.6	1,563.4
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	1,002.8	7,560.0
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	-	20.0
1181	Газрын төлбөр	20,353.6	13,721.9
118101	Газрын төлбөр	497.6	1,325.9
118102	Дуудлага худалдаа	19,856.0	12,396.0
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	193,489.8	190,652.3
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	2,373.0	1,451.2
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	191,116.8	189,197.2
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	-	4.0
118204	Байгалийн ургамлын нөөц ашигласны төлбөр	-	-
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	288,274.2	147,711.2
120	Нийтлэг татварын бус орлого	288,274.17	147,711.24
120002	Хүүгийн орлого	2,419.6	-
120003	Торгуулийн орлого	9,435.0	10,130.0
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	266,125.7	137,581.2
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	266,125.7	137,581.2
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	-
120009	Бусад орлого	10,293.9	
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	4,585,419.2	764,010.2
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	3,638,136.6	-
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	3,638,136.6	-
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	120,986.3	5,475.7
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	116,791.3	3,068.9
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	4,195.0	2,406.8
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	792,160.8	758,534.5
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	632,625.4	526,374.0
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	159,535.4	232,160.5
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	34,135.5	-
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	34,135.5	-
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	4,667,579.4	1,596,059.1
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	4,667,579.4	1,596,059.1

Сагсай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	4,529,986.5	1,268,914.9
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	3,175,846.4	512,084.2
210101	Үндсэн цалин	2,737,288.8	397,131.2
210102	Нэмэгдэл	193,693.3	57,326.7
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	7,722.2	-
210104	Урамшуулал	195,799.0	18,259.9
210105	Гэрээт ажлын хөлс	41,343.2	39,366.4
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	420,705.6	60,945.4
210201	Тэтгэврийн даатгал	295,923.7	41,862.4
210202	Тэтгэмжийн даатгал	31,946.4	5,001.0
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	24,696.7	3,751.3
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	6,405.5	932.9
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	61,733.2	9,397.7
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	259,666.5	326,267.4
210301	Гэрэл, цахилгаан	12,242.4	15,333.7
210302	Түлш, халаалт	247,424.2	310,933.7
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	86,188.6	20,934.8
210401	Бичиг хэрэг	7,166.3	1,370.8
210402	Тээвэр, шатахуун	59,773.7	17,230.3
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	6,244.7	2,268.0
210404	Ном, хэвлэл	1,091.3	-
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,365.4	-
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	10,547.2	65.7
2105	Нормативт зардал	402,958.7	44,574.6
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	156,560.1	43,273.6
210502	Хоол, хүнс	237,453.6	-
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	8,945.0	1,301.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	55,797.1	14,405.6
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	41,839.8	-
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	83.4	-
210604	Урсгал засвар	13,873.9	14,405.6
2107	Томилолт, зочны зардал	6,483.5	2,074.0
210701	Гадаад албан томилолт		
210702	Дотоод албан томилолт	6,483.5	2,074.0
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах		
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	5,835.3	1,583.0
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	2,039.9	651.5
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	2,332.2	362.2
210803	Даатгалын үйлчилгээ	230.3	-
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	249.9	153.4
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	104.4	75.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	422.8	305.0
210807	Газрын төлбөр	253.4	-

Сагсай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	122.5	27.9
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	79.9	8.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	116,504.8	286,045.8
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	96,446.8	285,248.0
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	20,058.1	797.8
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	137,592.9	327,144.2
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	-	295,936.1
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	-	295,936.1
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	120,473.0	30,223.3
	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	44,800.0	-
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	75,423.0	30,223.3
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	250.0	-
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	16,907.3	-
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	16,907.3	
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	212.6	984.8
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	212.6	
213505	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт		984.8
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>469,863.9</u>	<u>(31,361.4)</u>
4	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (4)	-	-
140001	Үндсэн хөрөнгө борлуулсны орлого		
140002	Улсын төсвөөс олгосон зээл		
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	166,670.3	52,679.8
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	166,670.3	52,679.8
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	166,670.3	52,679.8
220001	Барилга байгууламж	39,210.6	-
221001	Их засвар	14,205.9	-
222001	Тоног төхөөрөмж	14,260.1	-
223001	Бусад хөрөнгө	30,536.3	-
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	68,457.5	52,679.8
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	<u>(166,670.3)</u>	<u>(52,679.8)</u>
	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
14	Бусад эх үүсвэр	-	-
145004	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлээс эргэж төлөгдөх		
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	=	=
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	303,193.7	(84,041.2)
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	74,573.5	377,767.1
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	377,767.1	293,725.9

Сагсай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

мянган төгрөгөөр

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нооц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2021 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	3,295,540.6	3,333,949.3	533,545.6	7,163,035.6
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт				-
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	3,295,540.6	3,333,949.3	533,545.6	7,163,035.6
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт				-
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт				-
C07	Тайланг үеийн үр дүн			3,069,135.5	3,069,135.5
C08	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	3,295,540.6	3,333,949.3	3,602,681.1	10,232,171.0
D01	2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	3,295,540.6	3,333,949.3	3,602,681.1	10,232,171.0
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	(2,801,621.7)	(1,935,033.9)	4,680,440.0	(56,215.7)
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	493,918.9	1,398,915.5	8,283,121.0	10,175,955.4
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	626,198.0	-	-	626,198.0
D08	Тайланг үеийн үр дүн	-	-	(6,056,428.7)	(6,056,428.7)
D09	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,120,116.9	1,398,915.5	2,226,692.4	4,745,724.7

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

мянган төгрөгөөр

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	31,849,476.30	1,587,287.82
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	31,849,476.30	1,587,287.82
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,316,949.80	1,261,128.43
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	511,060.40	508,101.47
210101	Үндсэн цалин	395,870.20	393,148.46
210102	Нэмэгдэл	57,563.80	57,326.68
210104	Урамшуулал	18,260.00	18,259.94
210105	Гэрээт ажлын хөлс	39,366.40	39,366.40
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	60,946.20	60,945.40
210201	Тэтгэврийн даатгал	41,862.50	41,862.45
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,001.10	5,000.95
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,751.40	3,751.32
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	933.00	932.93
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	9,398.20	9,397.74
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	332,270.30	325,817.42
210301	Гэрэл, цахилгаан	17,858.60	15,333.68
210302	Түлш, халаалт	314,411.70	310,483.75
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	21,072.80	20,934.80
210401	Бичиг хэрэг	1,393.80	1,370.80
210402	Тээвэр, шатахуун	17,230.30	17,230.30
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,360.70	2,268.00
210404	Ном, хэвлэл	-	-

Сагсай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	-	-
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	88.00	65.70
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	-	-
2105	Нормативт зардал	1,457.00	1,301.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,457.00	1,301.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	10,719.00	7,149.35
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	100.00	-
210604	Урсгал засвар	10,619.00	7,149.35
2107	Томилолт, зочны зардал	1,656.70	1,634.00
210701	Гадаад албан томилолт		
210702	Дотоод албан томилолт	1,656.70	1,634.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах		
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	2,008.20	1,555.10
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	694.20	651.50
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	414.30	362.20
210803	Даатгалын үйлчилгээ	90.30	-
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	182.90	153.40
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	75.00	75.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	422.80	305.00
210807	Газрын төлбөр	37.30	-
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	11.50	-
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	79.90	8.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	375,759.20	333,689.88
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	374,961.40	332,892.08
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	797.80	797.80
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	30,532,526.50	326,159.39
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	309,226.50	295,936.11
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	309,226.50	295,936.11
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	30,223,300.00	30,223.28
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	30,223.30	30,223.28
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	250.00	-
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	-	-
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	-	-
220001	Барилга байгууламж	-	-
221001	Их засвар	-	-
13	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,359,533.60	1,461,892.48
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,218,893.60	1,383,810.52
132001	Орон нутгийн төсвөөс	986,733.10	1,151,650.02
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	232,160.50	232,160.50
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	140,640.00	78,081.96
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	140,640.00	78,081.96
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих		
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	155,283.65

Сагсай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		29,888.31
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ		
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО		
610001	Төсвийн байгууллага	2	2
610002	Төсвөөс гадуур байгууллага		
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	28	29
620001	Удирдах ажилтан	11	11
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	10	10
620003	Үйлчлэх ажилтан	3	5
620004	Гэрээт ажилтан	4	3
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	28	29
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	9	9
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	6	6
650010	Гэрээт ажилтан	3	3
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	10	10

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

мянган төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	120,986.28	5,475.70
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	120,986.28	5,475.70
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	75,973.63	5,475.70
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	37,622.60	-
210101	Үндсэн цалин	37,622.60	-
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	141.33	-
210201	Тэтгэврийн даатгал	141.33	-
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	11,557.98	-
210401	Бичиг хэрэг	925.00	-
210402	Тээвэр, шатахуун	7,678.03	-
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	124.95	-
210404	Ном, хэвлэл	2,200.00	-
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	630.00	-
2105	Нормативт зардал	13,121.00	-
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	11,943.00	-
210502	Хоол, хүнс	1,178.00	-
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,240.35	-
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,240.35	-
2107	Томилолт, зочны зардал	65.00	440.00
210702	Дотоод албан томилолт	65.00	440.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	12,225.38	5,035.70
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,473.50	5,035.70
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	10,751.88	-
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	44,800.00	-

Сагсай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	44,800.00	-
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	44,800.00	
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	212.65	-
213403	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	212.65	
213503	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, төвлөрүүлэх шилжүүлэг		-
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	-	-
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	-	-
220001	Барилга байгууламж		
221001	Их засвар		
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	120,986.28	5,475.70
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	120,986.28	5,475.70
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	116,791.28	3,068.90
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	4,195.00	2,406.80
IV	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)		
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		-

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Байгууллагын үйл ажиллагааны чиглэл, зорилго, зорилтын талаар

Сагсай сумын Засаг даргын тамгын газар нь эдийн засаг, нийгмийн асуудлаар бие даан шийдвэр гаргах, төрийн бодлого, хууль тогтоомжийн биелэлтийг хэрэгжүүлэх, иргэдэд үзүүлэх засаг захиргааны болон нийгмийн үйлчилгээг зохион байгуулах, хяналт тавих чиг үүрэг бүхий байгууллага юм.

Тайлант онд “хөрөнгө оруулалтыг сумын хөгжилтэй уялдуулах замаар ард түмний санал санаачилгад тулгуурлан хэрэгжүүлснээр нийгэм эдийн засгийн хөгжлийг хурдасгаж, аймгийн Загвар сум болгох” гэсэн зорилт дэвшүүлэн ажилласан байна.

Дээрх зорилтын хүрээнд доорх дэд зорилтуудыг хэрэгжүүлэхээр тусгасан байна.
Үүнд:

- I. Сумын нийгэм, эдийн засгийн хөгжил, боловсрол, эрүүл мэнд, соёлын салбарын хүрэх түвшин тодорхойлох, иргэн бүр эрүүл, боловсролтой, орлоготой, амьжиргааны чадавхтай болгох.
- II. Байгалийн баялаг, түүхий эдэд тулгуурлан хөгжлийг бий болгох
- III. Ард иргэдийн үүсгэл санаачилгыг дэмжиж ажлын байр бий болгох

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Байгууллагын үйл ажиллагаа явуулж буй хууль эрх зүйн орчны талаар

Сагсай сумын Засаг дарга нь Засаг, захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хууль, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль болон бусад хууль тогтоомжуудыг үйл ажиллагаандаа мөрдөж ажилласан байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна гэж үзлээ.

Аймгийн Засаг даргын дэргэдэх Санхүүгийн хяналт, аудитын алба нь тус аймгийн төсөвт байгууллагуудын санхүү, бүртгэлийн үйл ажиллагаанд хяналт тавих чиг үүрэг бүхий байгууллага юм. Тайлант онд тус албанаас Сагсай сумын төсөвт байгууллагуудын 2020, 2021 оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд хяналт шалгалт хийгдсэн байна.

Дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Сагсай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Сагсай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь 2022 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Байгууллагын мөрдөж буй нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийн талаар

Сагсай сумын Засаг даргын тамгын газрын даргын 2022 оны 11 дугаар сарын 12-ны өдрийн Б/16 дугаар тушаалаар баталсан Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаандаа мөрдөж ажилласан байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад *нийцсэн*, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт *тохирсон* байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Сагсай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг Сангийн сайдын 2015 оны 341 дугаар тушаалаар баталсан “Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, тодруулга бэлтгэх заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна..

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 5,495.7 сая төгрөгөөр буюу 53.6 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт №1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

	/мянган төгрөгөөр/		
Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	377,767.1	293,725.9	(84,041.2)
Авлага	268,087.0	260,932.5	(7,154.5)
Урьдчилж гарсан зардал			-
Бараа материал	326,904.4	49,712.1	(277,192.3)
Нөөцийн бараа	-	27,261.0	27,261.0
Үндсэн хөрөнгө	9,274,585.3	4,119,963.4	(5,154,621.9)
Нийт хөрөнгө	10,247,343.8	4,751,594.9	(5,495,748.9)
Өр төлбөр	15,172.8	5,870.2	(9,302.6)
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	10,232,171.0	4,745,724.7	(5,486,446.3)
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	10,247,343.8	4,751,594.9	(5,495,748.9)

Эх сурвалж: Аудитын судалгаа

Хүснэгтээс мөнгөн хөрөнгө, авлага, бараа материал, үндсэн хөрөнгө, нөөцийн бараа, өр төлбөр, засгийн газрын хувь оролцоо дансуудад өмнөх оны үзүүлэлтээс нөлөө бүхий өөрчлөлт гарсан байна.

Мөнгөн хөрөнгө данс оны эхний үлдэгдэлтэй 84.0 сая төгрөгөөр буурсан нь өмнөх оны давсан хэсгийн зарцуулалттай холбоотой байна.

Авлагын дансны үлдэгдэл өмнөх оноос 7.2 сая төгрөгөөр буурсан нь ажиллагсадтай холбоотой авлага 4.9 сая, төлбөртэй үйлчилгээний авлага 16.9 сая, зээлийн хүүгийн авлага 3.7 сая, бусад авлага 32.9 сая төгрөгөөр буурч, сумын Хоршоо хөгжүүлэх сангаас 51.2 сая төгрөгийн зээл олгосноор нэмэгдсэн дүнтэй байна.

Сагсай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Бараа материалын данс 277.2 сая төгрөгөөр, үндсэн хөрөнгө данс 5,154.6 сая төгрөгийн тус тус буурсан нь боловсрол, эрүүл мэндийн салбарын байгууллагуудын бүтцийн өөрчлөлтөөр шилжүүлсэн бараа материал, үндсэн хөрөнгөтэй холбоотой байна. Нөөцийн бараа 27.3 сая төгрөгийн нэмэгдсэн нь сумын ОНХС-ийн хөрөнгөөр бэлтгэсэн тэжээлийн нөөц байна.

Урьдчилж гарсан зардал дансанд өөрчлөлт ороогүй байна.

Өр төлбөр дансны оны эхний 15.2 сая төгрөгийн өглөгийг барагдуулж, шинээр 5.9 сая төгрөгийн ИТХ, ЗДТГ-ын тээвэр шатахууны өглөгтэй гарсан байна.

Тайлант онд -6,056.4 сая төгрөгийн үр дүнтэй ажилласантай холбоотой Засгийн газрын хувь оролцоо данс 5,486.4 сая төгрөгөөр буурсан байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тайлант онд Сагсай сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 8 хөтөлбөрт зориулан 1,656.4 сая төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 1,316.9 сая төгрөгийг урсгал зардалд, 339.4 сая төгрөгийг хөрөнгийн зардалд зарцуулахаар батлагджээ.

Нийт зардлын 1,283.6 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, 232.2 сая төгрөгийг Орон нутгийн хөгжлийн сангаас, 140.6 сая төгрөгийг үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Сагсай сум нь 2022 онд гүйцэтгэлээр нийтдээ 1,461.9 сая төгрөгийн санхүүжилтийн орлого бүрдүүлснээс орон нутгийн төсвөөс 1,151.7 сая төгрөгийн, Орон нутгийн хөгжлийн сангаас 232.2 сая төгрөгийн санхүүжилт хүлээн авч, үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 78.1 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлжээ.

Орон нутгийн төсвөөс 54.9 сая төгрөгийн төвлөрүүлж, орон нутгийн төсвөөс 77.1 сая төгрөгийн санхүүжилтийг дутуу авч, үндсэн үйл ажиллагааны орлого /хоршоо хөгжүүлэх сан/ 62.6 сая төгрөгөөр тасарсан үзүүлэлттэй байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 1,587.3 сая төгрөг буюу 95.8 хувьтай байгаа нь төвлөрүүлсэн болон дутуу авсан санхүүжилт, тасарсан орлого, эхний үлдэгдлээс зарцуулсантай холбоотой байна.

Сумын орон нутгийн төсвийн орлогын талаар:

Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 78.1 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлсэн. Үүний 74.9 сая төгрөг нь Хоршоо хөгжүүлэх сангийн зээлийн эргэн төлөлтөөс орсон орлого байна.

Аймгийн ИТХ-ын 2021 оны “Орон нутгийн төсөв батлах тухай” 51 дугаар тогтоолоор Сагсай сумын 2022 оны орон нутгийн төсвийн орлогын төлөвлөгөөг 402.5 сая төгрөгөөр баталж, Аймгийн ИТХ-ын хуралдааны “2022 оны төсөвт тодотгол хийх тухай” 2022 оны 95 дугаар тодотголоор 460.4 сая төгрөгөөр буюу 57.9 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлж баталсан байна.

Сумын ИТХ-ын 2023 оны 46 дугаар хуралдааны тогтоолоор 2022 орлогын төлөвлөгөөг 460.4 сая төгрөгөөр хэвээр нь баталжээ.

Сагсай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Дээд шатны төсвийн захирагчаас 3.1 сая төгрөгийн, төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлогоор 2.4 сая төгрөгийн нийт 5.5 сая нэмэлт санхүүжилт хүлээн авсан байна.

Үүнээс томилолтын зардалд 0.5 сая, бараа үйлчилгээний бусад зардалд 5.0 сая төгрөгийн нийтдээ 5.5 сая төгрөгийг зарцуулсан байна.

Нэмэлт төсвийн гүйцэтгэл, орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Сагсай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь 2022 онд төсөл хөтөлбөр хэрэгжүүлээгүй байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж заасны дагуу Сагсай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Б.Үүрийнтуяа гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Х.Женисбек, дарга, тэргүүлэх аудитор М.Хуанган нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Сагсай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн тайланг 2023 оны 3 дүгээр сарын 02-ны өдрийн 02/98 дугаартай албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг дунд гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг Сагсай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардал 4,781.8 сая төгрөгөөс 1.0 хувиар буюу 47.8 сая төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор сумын төсөв байгууллагууд дараах зардлуудыг хэмнэлттэй зарцуулсан байна. Тухайлбал: цалин хөлсний зардлыг 2.9 сая, байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардлыг 6.4 сая, хангамж, бараа материалын зардлыг 0.1 сая, нормативт зардлыг 0.2 сая, эд хогшил, урсгал засварын зардлыг 3.6 сая, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамжийн зардлыг 0.5 сая, бараа үйлчилгээний бусад зардлыг 42.1 сая, урсгал шилжүүлгийн зардлыг 13.3 сая төгрөгөөр нийт 69.1 сая төгрөгөөр хэмнэж зарцуулсан байна.

Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг шалгахад алдаа зөрчил гараагүй байна.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБООУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Сагсай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн Шилэн дансны мэдээллээс программд орсон мэдээллүүдийн хэрэгжилтийг шалгахад алдаа, зөрчил илрээгүй. Шилэн дансанд мэдээлсэн байдлын хэрэгжилтийн хувь 100% байна.

Тайлант онд шилэн дансны хэрэгжилтийг тус аудитын газраас 2022 оны 1-9 сарын хэрэгжилтийг шалгасан байна.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн байна гэж дүгнэлээ.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Завсрын аудит хийгдээгүй.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар Төрийн албаны зөвлөлийн 2019.07.16-ны өдрийн 42 дугаар тогтоолын 2-р хавсралтаар баталсан сумын Санхүүгийн албаны ажлын байрны тодорхойлолтод заасны дагуу Орон нутгийн хөгжлийн сан, Сум хөгжүүлэх сангийн 2 дугаар гарын үсгийг санхүүгийн албаны даргаар зуруулж, тайлан, баланс гаргуулах, зөрчлийг арилгаж ажиллах талаар 1 заалттай зөвлөмж өгөгдсөний биелэгдээгүй. Учир нь дээрх 2 санг хариуцсан 1 нягтлан бодогч өмнөх онуудаас ажиллаж ирсэнтэй холбоотой зөвлөмж биелэгдээгүй байна.

Сагсай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Хүснэгт №4 Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт					-
Албан шаардлага					
Зөвлөмж	1	0	1	0	100.00
Нийт дүн	1	0	1	0	100.00

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал гараагүй байна.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Сагсай сумын Төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн тайлантай холбоотой алдаа зөрчил илрээгүй болно.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 2 төсвийн байгууллага, 4 тусгай сангийн санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 1 байгууллагад дүгнэлт гаргаж, 1 байгууллага, 3 сангийн санхүүгийн тайланг түүвэрт хамруулсан.

Ерөнхий боловсролын сургууль, Хүүхдийн цэцэрлэг, Соёлын төв, Эрүүл мэндийн төвд орон нутгийн төсвөөс олгосон тогтмол зардлын санхүүжилтийг нэгтгэлд хамруулсан байна.

Аудитад хамрагдсан харьяа байгууллагуудаас Засаг даргын тамгын газрын санхүүгийн тайланд “Өөрчлөлтгүй” дүгнэлт өгсөн. Сумын ИТХ, Орон нутгийн хөгжлийн сан, Сум хөгжүүлэх сан, Эргэлтийн эмийн сангийн санхүүгийн тайланг түүвэрт хамруулж үзсэн.

Харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 671.8 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрснээс 656.8 сая төгрөгийн залруулга хийгдэж, 0.9 сая төгрөгийн акт тогтоож, 14.1 сая төгрөгийн албан шаардлага өгөгдсөн байна.

Хүснэгт №5: Төсөвт байгууллагуудын алдаа зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

д/д	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа, зөрчлийн		Үүнээс							
				Залруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	Сагсай сумын Засаг даргын тамгын газар	5	671,843.47	3	656,792.57	1	928.9	1	14,122.00		
2	Сагсай сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Сагсай сумын ОНХСан	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	Сагсай сумын Хоршоо хөгжүүлэх сан	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нийт дүн		5	671,843.47	3	656,792.57	1	928.90	1	14,122.00	-	-

Эх сурвалж: Аудитын зөрчлийн мэдээ

Аудитаар Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитаар алдаа зөрчил гараагүй байна.

1. Төлбөрийн акт

Акт тогтоогдоогүй.

БӨА-2023/09/НА-СТА-ТТЗ

Сагсай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

5.2 Албан шаардлага

Албан шаардлага өгөгдөөгүй.

5.3 Зөвлөмж

Зөвлөмж өгөгдөөгүй.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		/мянган төгрөгөөр/ Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Дүн												

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		/мянган төгрөгөөр/ Үүнээс		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
									Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Дүн												

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		/мянган төгрөгөөр/ Үүнээс	
							Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Дүн								
Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Дүн								
Нийт дүн								